

Sändlista

Regeringen
Landsbygds- och infrastruktursdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Remissyttrande avseende SOU 2024:56 Animalieproduktion med hög konkurrenskraft och gott djurskydd

Bakgrund

Sveriges Jordbruksarrendatorer (SJA) har beretts möjlighet att yttra sig avseende utredningen Animalieproduktion med hög konkurrenskraft och gott djurskydd. Yttrandet skall vara Regeringen tillhanda senast 1 april 2025.

SJA är intresseorganisation för oss som arrenderar jordbruksmark i Sverige. Vi företräder strax under 1800 medlemmar indelade i fjorton regioner. Medlemmarna är spridda i hela Sverige. 45 procent av åkermarken i landet är arrenderad. Den absoluta majoriteten av våra medlemmar är aktiva lantbrukare.

Inledning

Stor del av Sveriges jordbruksmark (åker- och betesmark) arrenderas. Våra medlemmar driver olika lantbruksföretag allt från ren växtodling till olika former av animalieproduktion. Gemensamt för lantbrukssverige är att vi ALLA är beroende av en väl fungerande mjölk- och animalieproduktion. Det är ett system av system där allt hänger ihop. För att få ihop en helhet inom den svenska livsmedelsproduktionen är det viktigt att man har detta förhållningssätt.

Yttrande

Utredningen under ledning av utredare Elisabeth Nilsson har gjort en mycket bra analys vilket har lett fram till en väl genomförd utredning. Utredningen presenterar med många bra förslag. Sveriges Jordbruksarrendatorer (SJA) ställer oss positiva till majoriteten av förslagen i

utredningen. Vi vill särskilt peka på vissa delar i utredningen som vi tycker är särskilt bra och som vi vill förstärka med detta yttrande.

Vi tycker det är bra med utredarens ambition med regelförenklingar och mindre administration. Våra medlemmar upplever ofta att det är svårt att förhålla sig till alla regler och att vissa regler står i kontrast med varandra. Den höga ambitionspolitik och myndigheter har i regelskapande och regelefterlevnad leder till en ökad administration som tar tid från den enskilda lantbrukarens ambition – att producera så mycket och så bra livsmedel som möjligt. Detta leder till stor frustration för den enskilda producenten och kan också leda till psykisk ohälsa.

Kopplat till regelförenklingar och minskad administration anser vi utredarens ambition med årliga redovisningar och kontrollstationer som ett steg framåt. Som ytterligare exempel på regelförenklingar som utredningen tar upp är förenklingar avseende transporttillstånd för egna djur. Detta anser SJA ligga i linje med ambitionen att minska regelbördan.

SJA ser också positivt på de föreslagna lätnaderna i beteskravet. Det bör vara med upp till den enskilda producenten att avgöra hur denne på bästa sätt kan nå den optimala djurhälsan utifrån sina egna och djurens förutsättningar.

SJA delar också utredarens uppfattning om att reducera vargstammen i Sverige genom ett första steg genom att sänka dagens referensvärde. Vi understryker också utredarens förslag avseende ändringar i reglerna för skyddsjakt. Arrendatorerna (som grupp) är särskilt utsatta för viltskador eftersom de har små direkta möjligheter att påverka viltstammarna. Arrendatorerna kan beskrivas som en skadelidande tredje part i ett avtal mellan jordägare och jägare. Jakträtten för arrendatorer skrivs oftast bort i arrendekontrakten, och om den ingår i arrendet så omfattar jakten oftast bara den upplåtna arealen i jordbruksarrendet, och inte eventuell angränsande skogsmark, vilket gör kontrollen av viltstammen genom vanlig jakt ineffektiv. SJA nås inte sällan numera av information om att arrendatorer i viltskadedrabbade områden väljer att avsluta sitt arrende då de ekonomiska förutsättningarna för att bedriva växtodling inte längre föreligger.

SJA ser även positivt på förslaget om statliga kreditgarantier. En viktig väg in som lantbruksföretagare kan vara just arrendeformen, men det är svårt för nystartade att komma över tillräckligt med kapital för att driva igång sitt företag och framförallt genomföra nödvändiga investeringar. Utredarens förslag om statliga kreditgarantier skulle kunna hanteras via det av branschen gemensamt ägda Tillväxtbolaget. Här finns en redan idag uppbyggd struktur för att kunna hantera dessa medel.

SJA ser också fram emot föreslagna förenklingar inom området för förprovning av djurstallar och stödjer dessa tankar. Förslaget om standardiserade byggnader är intressant men får ej leda till en öka stelbenthet. Det är viktigt att kunna ha en viss flexibilitet i en byggnation för att kunna möta

oförutsedda hinder och minska skenande kostnader. SJA förstår utredarens tankar avseende att förstärka kompetensen på de sex civilområdesutpekade länsstyrelserna, men varnar också för att denna centralisering kan leda till att det lokala perspektivet inte tillgodoses i tillräckligt stor omfattning. För att det skall kunna fungera är det viktigt att man lyssnar in de lokala förutsättningarna från branschföreträdare lokalt.

Utifrån utvecklingen i omvärlden understryker SJA att det är viktigt att föreslagna åtgärder genomförs med visst tempo för att kunna öka vår produktion och därmed öka vår resiliens.

Med vänliga hälsningar,

Carl-Fredrik Svederberg
ordförande

Lidköping 2025-03-11

Sändlista:

Regeringen, Landsbygds- och infrastruktursdepartementet

För kännedom:

Lantbrukarnas Riksförbund, Lars-Erik Lundqvist

Internt SJA:

Styrelsen
Arrendespecialist Jan Lagerroth